

φωνικά σύρματα, τὰ κατασκευασμένα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, δηλαδή τὰ συγκοινωνοῦντα διὰ τῶν δύο ἄκρων αὐτῶν μετὰ τῆς γῆς, ὑπόκεινται εἰς πλείστα ἄτοπα. Ὁ γήινος μαγνητισμός, τὰ τελλουρικά (1) ρεύματα, αἱ μεταβολαὶ τῆς θερμοκρασίας, οἱ ἤλεκτρικοὶ καὶ ὑδρομετρικοὶ ὄροι ὑφ' οὓς διατελεῖ ἡ ἀτμόσφαιρα, ἡ παρουσία μεταλλικῶν τινῶν στρωμάτων, ὅλα αὐτὰ τὰ αἷτια παράγουσι ρεύματα ἀντίθετα, ἅτινα δὲν εἶνε ἀκούοντως ἰσχυρὰ ὅπως ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῆς τηλεγραφικῆς λειτουργίας, ἔχουσιν ὅμως μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τηλεφώνου, ὅπερ εἶνε ὄργανον κατ' ἐξοχὴν εὐαίσθητον.

Τὰ τοιαῦτα ἄτοπῆματα, ἅτινα εἰς μικρὰς ἀποστάσεις εἶνε ἀνεπαίσθητα, εἰς τὰ μεγάλα διαστήματα παρεμποδίζουν σπουδαίως τὴν τηλεφωνικὴν λειτουργίαν.

Ἡ γειννίασις τηλεγραφικῶν γραμμῶν εἶνε δευτέρα αἰτία θορύβου. Πολλὰ ὑπάρχουσι παραδείγματα, ἀποδεικνύοντα, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ τηλεγράφου ἐπιδρᾷ μεγάλως ἐπὶ τοῦ πλησίον εὐρισκομένου τηλεφωνικοῦ σύρματος. Τὸ τηλεφώνον ἐπαναλαμβάνει καθαρῶτα τὰ σήματα τοῦ Μὲρς ἢ τὴν ἐργασίαν τῶν ὀργάνων τοῦ Hughes. Οὕτως, ἡ συνομιλία διὰ τοῦ τηλεφώνου καθίσταται ἀδύνατος.

Ἐὰν υποθέσωμεν, ὅτι ἀντὶ τηλεγραφικῶν συρμάτων, πλησίον τοῦ τηλεφωνικοῦ σύρματος διέρχεται ἕτερον, ἐπίσης τηλεφωνικὸν σύρμα, ἡ συνδιάλεξις ἡ γινόμενη διὰ τοῦ ἐνὸς σύρματος ἀκούεται καὶ διὰ τοῦ ἄλλου καὶ τανάπαλιν· οὕτω δέ, τὰ τέσσαρα πρόσωπα ἅτινα εὐρίσκονται εἰς συγκοινωνίαν πρὸς ἄλληλα νομίζουσιν, ὅτι συνδέονται δι' ἐνὸς καὶ μόνου σύρματος.

Πολλοὶ ἡσχολήθησαν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἀτοπιμάτων τούτων, διὰ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἐξωτερικῶν ρευμάτων. Εἰργάσθησαν πρὸς τοῦτο ὁ Ἑδισον, ὁ Στυλβάνος, ὁ Θάμψων κλπ. Ὁ τελευταῖος ἐπρότεινε, πρῶτον τὴν αὐξήσιν τῆς δυνάμεως τῶν μικροφωνικῶν μεταδοτήρων, καὶ δεύτερον, τὴν ἐλάττωσιν τῆς εὐαίσθησις τοῦ ἀποδέκτου τηλεφώνου. Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὀριστική. Ὁ κ. Βαννῶ ἐπρότεινε τὴν ἐξῆς λύσιν:

«Ἡ γενικὴ λύσις τοῦ προβλήματος τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, λέγει, συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν δευτέρου σύρματος, χρησιμεύοντος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, καταργουμένης πάσης συγκοινωνίας τοῦ τηλεφώνου μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πρέπει, πρὸς τούτοις, νὰ ρυθμισθῶσιν οἱ δύο ἀγωγοὶ κατὰ τρόπον ποιοῦτον, ὥστε αἱ ἐπιδράσεις, ἃς δέχεται τὸ τηλεφωνικὸν σύρμα παρὰ τοῦ γειννικοῦ τῆς τηλεγραφικῆς ἢ τηλεφωνικῆς, νὰ εἶνε ἀκριβῶς ἴσαι πρὸς τὰς παρ' αὐτοῦ μεταδιδόμενας εἰς ἐκεῖνον.»

Ἡ ἰδέα αὕτη βεβαίως θέλει μελετηθῇ καὶ ἐφαρμοσθῇ ταχέως ὑπὸ τῶν ἡλεκτρολόγων.

Ἐβεβαίωθη πρὸς τούτοις, ὅτι εἰς ἀπόστασιν 4 ὁ χιλιομέτρων ἡ τηλεφωνικὴ λειτουργία ἐκτελεῖται ἑλλειπέστατα ὑπὸ τῶν σιδηρῶν συρμάτων, ἐνῶ εἰς τὰ χάλκινα γίνεται κανονικώτατα καὶ μέχρι τῶν 1,000 χιλιομέτρων.

(1) Tellure (Τέλλουρον) μέταλλον λεπιδῶδες τῆς Τρανσυλβανίας.

Οὕτω λοιπόν, διὰ νὰ κατορθωθῇ ἀσφαλὴς καὶ καθαρὰ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, ἀπαιτεῖται ἡ ἐκπλήρωσις δύο ὄρων. Πρῶτον, τὰ σύρματα νὰ εἶνε κάλλιστοι ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ δεύτερον, νὰ ὑφίσταται ἐντελεστάτη ἀπομόνωσις. Τὸ πρῶτον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς καταλλήλου ἐκλογῆς τοῦ σύρματος, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην προτιμητέον εἶνε τὸ χάλκινον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπομόνωσιν, εἶνε πρόβλημα πρακτικόν, ὅπερ δύναται νὰ λάβῃ λύσεις πολλὰς καὶ λίαν διαφόρους.

Προσεχῶς κατασκευασθήσεται τηλεφώνον μεταξὺ Παρισίων καὶ Μασσαλίας· ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ, θέλουσι δοκιμασθῇ ὅλαι αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης υποδεικνυόμεναι τελειοποιήσεις.

Ο ΒΕΑΒΕΛΕΣ

(1: ἡγήμα πρωτότυπον)

Α'.

Ἡ Σεβάστεια, μία τῶν μεσογείων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὀνομαστὴ ἄλλοτε διὰ τὰ περίφημα τείχη της, καταστράφηκα ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου, τὴν σήμερον εἶνε γνωστὴ καθ' ἅπαντα τὸν Πόντον δ' αὐτὸ ἀγροίκον καὶ ἄξεστον τῶν τεσσαυάκοντα χιλιάδων κατοίκων της, τούρκων, ἀρμενίων, καὶ ὀλιγίστων ἐλλήνων, λαλούντων τὴν τουρκικὴν, οἵτινες, ἐνῶ πανταχοῦ τῆς αὐτοκρατορίας οἱ ὁμογενεῖς τῶν υπερβάλλουσι τὰ λοιπὰ στοιχεῖα κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόδον, αὐτοὶ διακρίνονται προκειμένου περὶ βαρβαρότητος, φιλοτιμύμενοι ν' ἀναδειχθῶσιν οἱ μᾶλλον ἀμαθεῖς καὶ ἀπαίδευτοι τῶν λοιπῶν συμπολιτῶν τῶν Μίαν μόνην Ἐκκλησίαν ἔχοντες, τιμωμένην εἰς μνήμην τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ρυθμίζουσι τὰ καθ' ἑαυτοὺς δι' ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων τῆς κοινότητος, εἰς ἧς τὰς ἀποφάσεις ἀγγεγύστως ὑποκύπτουσιν οἱ λοιποὶ, φοβούμενοι νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸ τουρκικοῦ δικαστηρίου. Πλὴν, ὅταν τις ἐπλάσῃ δι' ἔργα μεγάλα, καὶ μεταξὺ τῶν ἐλλήνων τῆς Σεβαστείας ἀκόμη γεννώμενος, δὲν δύναται ἢ νὰ διακριθῇ ἔστω καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐλλείπει εὐρύτερου σταδίου. Οὕτω καὶ ὁ Ἰορδάνης, ὁ υἱὸς τοῦ πατσατζῆ Εὐτάς (Εὐστάθιος), ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας παρέσχε δείγματα τῆς ἐξόχου ἰδιοφυίας του.

Νεώτατος ἔτι, πρὸ ἐξηκονταετίας, καθ' οὓς χρόνους ἔτρεπεν εἰς ἔντρομον φυγὴν πάντα χριστιανὸν ἢ θεὰ γενιτσάρου, κύτος περιήρχετο τὰς δόδους μετὰ τοιαύτης ἀφελούς θρασύτητος, ὥστε οὐδεὶς ἐνεθυμεῖτο δι' αὐτὸν χριστιανὸς, ὅπως τῷ ἔλθῃ ἡ διάθεσις νὰ τὸν παρενοχλήσῃ. Καὶ ἡγαπᾷτο μάλιστα παρὰ τῶν τούρκων, θαυμάζοντων τὴν γενναιότητα καὶ τὸ πολυτέλετρον αὐτοῦ, καὶ ἀποκαλούντων αὐτὸν Βελβελῆ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ εὐχρόου καὶ καλοῦ ἄνθους τῆς λαθυρίδας.

Πλὴν, ἐρρέθη ὅτι, προφῆτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.

Οἱ ὁμογενεῖς του ἦσαν βαρέως δυσηρεστημένοι ἐναντίον του, διότι συνήθειε νὰ ἐλέγχῃ τὰς τυχόν ἀδίκους ἀποφάσεις τῶν σεπτῶν ἐπιτρόπων, κηρυσσόμενος δὴθεν ὑπερασπιστὴς τῶν καταπιεζομένων, καὶ ἐν γένει, ἀναιμιγνυόμενος ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἦτο ἡ θέσις του. «Δὲν εἶνε οὗτος ὁ υἱὸς τῆς Σιμέλας, τῆς χήρας τοῦ πατσατζῆ Εὐτάς;» ἔλεγον, καὶ τὸν ὠνόμαζον ντελὴ Γιρδάν, ἀναμένοντες τὴν κατὰ τὸ Πάσχα ἀφίξιν τοῦ Μητροπολίτου, πρὸς ὃν θὰ ἐξέθετον τὰ ἀνοσιουργήματα του, ὅπως προτίσῃ αὐτὸς τὰ πρὸς σωφρονισμόν του.

Ἀλλὰ ταῦτα μικρὸν ἐνδιέφερον ἐκεῖνον. Τὸ χρηματικὸν ζήτημα πλείοτερον ἀπησχόλει τὸ ἀκοίμητον πνεῦμα του. Μὴ ὑποφείων τὴν περιφρόνησιν καὶ αὐθαίρεσίαν τῶν πλουσίων, ἐπαύμει καὶ αὐτοὺς νὰ πλουτίσῃ, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι δὲν εἶνε τίποτε τὰ χρήματα, ἀφοῦ καὶ εἰς ντελὴ-Γιρδάν δύναται νὰ τ' ἀποκτήσῃ.

Εἰς τοὺς βαρβάρους ἐκείνους καιροὺς τῆς δουλείας, λέγουσιν, ὅτι πρὸς παρηγορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, αἱ τύχαι ἦσαν ἀνοικταὶ διὰ τοὺς ἐξύπνου.

Ὁ ἐξαδέλφος τοῦ Ἀγασί, εἶχε μεγάλην ποσότητα κρεμζίου (κοκινίλας), ἐκπεσόντος ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Σεβαστείας, ὑπερτιμωμένου δὲ μεγάλως ἐν Χαλεπίῳ. Ἡδύνατο λοιπὸν νὰ γίνῃ καλὴ ἐργασία. Ἀλλ' ἐπεὶ οἱ δρόμοι ἦσαν πλήρεις ληστῶν, καὶ οὐδὲ κερθάνιον ἐτόλμα νὰ διέλθῃ, αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις διετέλουν ἐντελῶς διακεκομμέναι.

Ἐν τούτοις, ὁ ριφοκίνδυνος ντελῆ-Γιορδάν, συνέλαβε τὸ παράτολμον σχέδιον, νὰ μεταβῇ μόνος εἰς Χαλέπιον, ὁδοιπορῶν τὰς νύκτας, ὅτε οἱ λησταὶ θὰ ἐκοιμῶντο, μὴ φανταζόμενοι ὅτι ἐτόλμα τις νὰ διέλθῃ τὰς ὑπ' αὐτῶν φρουρουμένας ὁδοὺς, ἐν καιρῷ μάλιστα νυκτός· πωλὼν δὲ τὸ ἄχρηστον ἐνταῦθα ἐμπόρευμα, νὰ διαμοιρασθῇ τὰ κέρδη μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπητοῦντο, διὰ προσωρινὰ ἔξοδα, τοὺλάχιστον 25 γρόσια, ἅπερ ἐζήτησε νὰ δανεισθῇ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐπίτροποι ὅμως, συνελθόντες εἰς συμβούλιον καὶ διασκεφθέντες, ἀπέρριψαν τὴν αἰτήσιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ ντελῆ-Γιορδάν δὲν ἦτο ἀξιώχρεως, οὐδὲν ἔχων κτῆμα, ἐφ' οὗ νὰ βασισθῶσιν ἐν περιπτώσει χρεωκοπίας.

— Δι... σάν εἶχα ἐγὼ κτῆμα θὰ ζητούσα ἀπὸ σᾶς; εἶπε χωρὶς νὰ ὀργισθῇ ὁ ντελῆ-Γιορδάν, καὶ ἀπῆλθε βαθεῶς σκεπτόμενος.

B.

Ἦτο πρωΐα τοῦ πάσχα. Οἱ Γενίτσαροι παρετάσσοντο, καταλαμβάνοντες τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν, με τοὺς ξυλίνους δίσκους των, ὅπως εἰσπράξωσι τὸ νενομισμένον μπαχσίς, ὅπερ ὤφειλε πᾶς χριστιανὸς, ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, νὰ πληρῶνῃ ἀνὰ πᾶν βῆμα, ὡς ἐλάχιστον φόρον ἐγγυμωσύνης, διότι τῷ ἐπιτράπη νὰ παρατείνῃ τὴν ἀγωνιώδη ζωὴν του καὶ μέχρι τούτου τοῦ Πάσχα.

Τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας γωνίαν κατεῖχεν ὁ ἀγριώτερος ὅλων τῶν γενιτσάρων μπαϊραχτάρ Κελ-Χαλίλ, καθήμενος σταυροποδῆται ἐπὶ τῆς προθῆας του, με γυμνοὺς τοὺς νευρώδεις βραχίονας καὶ τὰς κνήμας, στηρίζων τὰ νῦτα ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς οἰκίας τοῦ ἁρμενίου Τορὸς ἀχπάρ, τοῦ κατέχοντος καὶ τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ Τορπατζή — ὅστις κατὰ λέξιν ἔννοε τὸν ἔχοντα ζωμόν. Ἀπεδίδοτο δὲ ὁ τίτλος οὗτος εἰς πάντα προνοητικὸν χριστιανὸν, παραθέτοντα καθ' ἐκάστην παρασκευὴν τὸν ἐκ κεκομμένου σίτου ζωμόν εἰς τὸ σῶμα τῶν γενιτσάρων, ὅπως κερδήσῃ τὴν εὐνοίαν των· ἀλλὰ κατόπιν ἐπεξετάθη καταχρηστικῶς ἐφ' ὅλων τῶν πλουσίων ραγιάδων. Ὑπερβὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ μπαϊραχτάρ, τὸ δικτυωτὸν παραθύρου τινὸς τῆς οἰκίας ἦτο ἀνοικτὸν, καὶ ἐξ αὐτοῦ προέβαλλε μετὰ προφυλάξεως τὴν καλὴν κεφαλὴν τῆς, ἡ θυγάτηρ τοῦ Τορὸς-τορπατζή, μετὰ παιδικῆς περιεργείας, ἀναμένουσα τὸ διασκεδαστικὸν θέαμα τῆς ἐξόδου τῶν ἐκκλησιαζομένων, καὶ κρυπτομένη ἔμφροτος, εἰς ἐκάστην κίνησιν τοῦ πηχιαίου κωνοειδοῦς σαρκίου τοῦ Κελ-Χαλίλ, πολὺ ἀπέχοντος τοῦ νὰ ὑποθέτῃ, ὅτι μία κόρη τόσον περικαλλῆς, οἷα ἦτο ἡ Οὐσκουήντουνοῦ, ἐτόλμα ἐπὶ παρούσῃα του νὰ προβάλλῃ δι' ἀνοικτοῦ παραθύρου.

Ἡ ἐκκλησία εἶχεν ἤδη ἀπολύσει, καὶ τὰ γρόσια ἔπιπτον ὡς βροχὴ ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ Κελ-Χαλίλ καὶ τῶν λοιπῶν γενιτσάρων, πρὸς μεγίστην χαρὰν αὐτῶν, καὶ θλῆψιν τοῦ ἀτυχοῦς χριστιανοῦ, οὐτινὸς ἡ κατοικία ἐτύγχανε μακρὰν, καὶ ὤφειλε νὰ παρέλθῃ πολλὰς γωνίας.

Μετ' ὀλίγα λεπτά, ἡ ὁδὸς ἡρμῶνθη, ἀλλ' ὁ Χαλίλ, καίτοι βιάζόμενος διὰ τὸ πρόγευμά του, ἀνέμενε εἰς τὴν βέβαιον ὅτι ἔμενον τινὲς πονηροὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, παραφυλλάττοντες τὴν ἀναχώρησίν του, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πληρωμῆς. Καὶ δὲν ἤπατατο. Μετὰ ἄρδον ἐνὸς τετάρτου, ἐξῆλθεν ὁ ντελῆ-Γιορδάν, μετὰ ἁπλοῦς περιδρίπων, καὶ προύχωντος δειλῶς. Ὁ γενίτσαρος δὲ ἔτεινε ἐν ἀπειλητικῷ θριάμβῳ τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ἤγετο ἡδη λόφος νομισμάτων. Ὁ χριστιανὸς ἐστάματτε, καὶ ἤρξατο ἐρευνᾶν ἐν ἀμυχανίᾳ τοὺς κόλπους του.

— Γρήγορα διότι βιάζομαι, ἀπιστε! ἐπέπληξε διὰ βραχνῆς φωνῆς ὁ σκαῖος μπαϊραχτάρ-ἀγᾶς.

Ὁ ντελῆ-Γιορδάν ἐμειδίασεν, ἐξήγαγε τὴν χεῖρα κενὴν, καὶ τραπείε, ἐδόθη εἰς ταχεῖαν φυγὴν, παραχρῆμα ἐξαφανισθεὶς ἐντὸς τῶν ἐλιγμῶν τῆς στενοτάτης ὁδοῦ. Ὁ Κελ-Χαλίλ ἐξέπεμψε βδελυρὰν ὕβριν καὶ ἐρρίφθη κατόπιν τοῦ τομητήριου, καταθέσας πλησίον τῆς προθῆας τοῦ τὸν πληρῆ δίσκον. Οἱ λοιποὶ γενίτσαροι, ὀλιγώτερον, πονηροί, εἶχον ἤδη ἀπέλθει. Ἀφοῦ μάτην ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν κατεδίωξε τὸν εὐμήχη καὶ εὐκίνητον νεανίαν, ἐξωκειωμένον ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας εἰς τοιοῦτου εἶδους κηνυγεία, ὁ βραχυσώματος τοῦρκος ἀπηλπίσθη νὰ συλλάβῃ αὐτὸν ἐντὸς τοῦ λαβυρίνθου τῶν σχολιῶν ὁδῶν, καὶ βρυχώμενος ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ του, «Δὲν θὰ μοῦ διαφύγῃ, τὸν γνωρίζω, εἶνε ὁ Βελβελές», διελογίσθη, καὶ ἐπέσπευσε παρὰ τὸν δίσκον του. Ἀλλ' οἷα ἀλγινὴ ἐκπλήξις τῷ ἐπεφυλάσσετο! Ὁ δίσκος ἦτο κενός. Ὁ Κελ-Χαλίλ ἐξεμάνη. Περιέφερε τρομερὸν βλέμμα κύκλῳ. Παντελῆς ἐρημία. Τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν ἦσαν κατὰκλειστα. Μὴ τις τῶν κατοικίων τῆς συνοικίας ἐτόλμησε νὰ ἐγγίσῃ τὸν θησαυρὸν του; Ἀδύνατον. Ὁ μπαϊραχτάρης τῶν γενιτσάρων ἐγνώριζε τὸν φόβον δὲν ἐνέπνεε. «Κάποιος συνάδελφος μοῦ τὴν ἔπαιξε, ἀλλ' ἡ αἰτία εἶνε ὁ Βελβελές καὶ θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃ».

Ἐν τούτοις, ἡ θυγάτηρ τοῦ Τορὸς τορπατζή, μόνῃ μάρτυς τῆς σκηνῆς, εἶχεν ἴδει ἐξερχόμενον τοῦ ναοῦ, ἅμα τῇ ἐξαφανίσει τοῦ γενιτσάρου, τὸν ἐξαδέλφον Ἀγασί, ὅστις πλησιάζας, ἔλαβεν ἡσύχως τὸν δίσκον, ἐξεκένωσεν ἐντὸς μᾶκρου τὰς εἰσπράξεις τοῦ πλεονέκτου Χαλίλ, καὶ ἀπῆλθεν ἀνεμόχλητος. Φυσικῶς, πᾶς τις ὑποθετὶς τώρα, ὅτι ἡ Οὐσκουήντουνοῦ ἡδύνατο νὰ διαδόσῃ τὰ τῆς συνομωσίας τῶν δύο χριστιανῶν, ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ὅσον αἱ ἔγγαμοι γυναῖκες τῶν μερῶν ἐκείνων φιλοτιμοῦνται νὰ ὑπερτερῶσιν ἀλλήλας ἐς πρὸς τὴν ἀναίδειαν καὶ χυδαίωτῃ, τόσοι αἱ νεανίδες ὀφείλουσι νὰ φαίνονται τυφαὶ καὶ κωφαί, ἐν ἄρχῃ σεμνότητι. Καὶ ἡ θυγάτηρ λοιπὸν τοῦ Τορὸς-αχπάρ, ἡ αἰδημενεστέρα πασῶν, θὰ προετίμα βεβαίως ν' ἀποθάνῃ, ἢ νὰ ποιησθῇ λόγον περὶ νέου ἀνδρός.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας, ὁ ἀτρόμητος ντελῆ-Γιορδάν ἐξήρχετο τῆς Σεβαστείας μετὰ ἐμπορεύματά του, φορτωμένα ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ ἐξαδέλφου του, καὶ ἐλάμβανε πεζῇ τὴν πρὸς τὸ Χαλέπιον ἄγουσιν, ἀποφεύγων τοιοῦτρόπως τὴν ὀργὴν τοῦ γενιτσάρου.

Ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου, ὁ Κελ-Χαλίλ δὲν ἐκοιμᾶτο οὐδ' ἔχανε τὸν καιρὸν τοῦ εἰς ματαιὰς ἀναζητήσεις τοῦ Βελβελέ, γνωρίζων, ὅτι δὲν ἦτο τόσον εὐκολον ν' ἀποσπᾶσθαι τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας τοῦ ἀπὸ τοῦ στόματός τῶν ὁμοφύλων του, ἐννοούντων καλῶς, ὅτι γενίτσαρος ζητῶν χριστιανὸν, δὲν τὸν ἐζήτησι διὰ νὰ παίξῃ. Περιέμενε, φρονίμως ποιῶν, καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς δευτέρας ἀναστάσεως, εἰσέβαλεν εἰς τὸν ναὸν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν του, καὶ ἐζήτησεν ἀπειλητικῶς παρὰ τῶν ἐκκλησιαζομένων τὴν πληρωμὴν χιλίων γροσίων, ἅτινα ἔχασεν ἐξ αἰτίας τοῦ ὁμοεθνοῦ των Βελβελέ.

Ἡ ἱερωργία διεκόπη· οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ὥραιοσαν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ὀπλισμένων τοῦρκων, καὶ εἰς τὸ ἄκουσάν αὐτὸν ὀνόματος τοῦ ταραξίου, οἱ προὔχοντες συνεθεωρήθησαν. Ὁ ἀρχιερεὺς, μόλις διατηρῶν σχετικὴν τινα ἀταραξίαν ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ τρόπου, ἀπετάθη μετ' ἀξιοπρεπείας πρὸς τὸν τοῦρκον, παρακαλῶν αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ πρὸς τὸ παρὸν, ἵνα μὴ διακοπῇ ἡ λειτουργία, ὑποσχεθεὶς νὰ φροντίσῃ κατόπιν περὶ τῆς τακτοποιήσεως τῆς ὑποθέσεως, καὶ τῆς τιμωρίας τοῦ ἐνόχου· τῇ συναγωγῇ δὲ καὶ τοῦ ἐγκρίτου γέροντος Εὐτυμίουσόγλου, ἐγυγηθέντος διὰ τὴν πληρωμὴν, καὶ τοῦ Ἀλτούνογλου, διαφοροτρόπως κολακεύσαντος αὐτὸν, ὁ Κελ-Χαλίλ κατεπείσθη ν' ἀπέλθῃ.

Ἡ λειτουργία ἐπερατώθη ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ, καὶ μετ' αὐτὴν οἱ ἐπίτροποι συνῆλθον, ὅπως συσχεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου, προεδρεύοντος τοῦ Μητροπολίτου Ἀγίου Νεοκαισερείας.

— Ἀ, αὐτὸ πλέον ἦτο ἀνυπόφορον, εἶπεν ἀνασφύρων τὰ κράσπεδα τῆς ποδῆρους μηλωτῆς του, καὶ λαμβάνων θέσιν ἐν τῷ συμβουλίῳ, ὁ βαθύπλουτος Ἀλτούνογλου.

— Πῶς συνεβη τὸ πρᾶγμα, τορπατζήδες; ῥώτησεν ὁ ἀρχιερεὺς.

— Ἀπλούστατον, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τοῦ συνεδρίου Χατζ-Ἀντών, σεπτὸς γόνος τῆς οἰκογενείας τῶν Εὐτυμίουσόγλου· δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὸ μπαχσίς, καὶ τὸ ἔδοσε

στὰ πόδια. Ὁ γενίτσαρος — ἐφιθύρισε τὴν λέξιν κύψας πρὸς τὸ οὐς τοῦ ἀρχιερέως — ἔτρεξε κατόπιν του, ἀφήσας τὸν ταβλὰ μὲ τὰ χρήματα, ἅτινα ποῖος ἤξευρε; τίς ἤρπασε, προσέθηκεν ὑψηλοφώνως.

Διότι, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς τρομοκρατίας, ὁ φόβος ὡς γενιτσαρῶν ἦτο τόσο βαθέως ἐρριζωμένος εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα τῶν αὐτῶ οὐδέποτε προσέφερον μεγαλοφώνως, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὸ οὐς καὶ ψιθυριστί.

— Ὁ κατεργάρας, ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ αὐτὸ τὸ πρῶμα;

— Τί νὰ σὲ κάμῃ, ἂν δὲν εἶχε χρήματα; καὶ οἱ ταβλάδες δὲν ἦσαν ὀλίγοι, συνεπέρανε σκεπτικῶς ὁ ἐπὶ ἀρχιερεὺς.

— Εἶνε ἀλήθεια ὅτι δὲν εἶχε, διότι πρὸ δύο ἐβδομάδων ἔφυγεν ἀπὸ τὸν μάλιστα του, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔραγε καὶ κάμποσα μερομίσθια, ἐπληροφόρησεν ἕτερος.

— Φαίνεται ὅτι δὲν εἶχε νὰ φάῃ, διότι ζητοῦσε νὰ δανεισθῇ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν εἰκοσιπέντε γρόσια, διὰ νὰ κάμῃ τὸ Πάσχα, εἶπεν ὁ ταμίας· καλὰ καὶ δὲν τοῦ ἔδανείσαμεν.

— Τί κατάλαβες; τώρα θὰ πληρώσης χίλια, προσέθηκεν ἀθύμως ὁ Μητροπολίτης.

— Στοιχηματίζω, ὅτι τὰ κλέψῃς ὁ ἴδιος· ποῖος τὸν φθάνει στὰ πόδια; μπερδεύετε τὸν ἄνθρωπο στὰ σκοκία, καὶ γύρισε καὶ τὰ πῆρε. Σὺν τῷ διάκονῳ εἶν' ἐκεῖνος! ἀπεφῆναιτο πονήρως καὶ ὁ Ἀγασί, ὅστις ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῷ συμβουλίῳ, ὅπως δόσῃ πληροφορίας, ὡς ἐξέδελος τοῦ κατηγορουμένου.

— Τῶκαμε ἐπίτηδες, γὰρ νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ, γιὰ τὴν δὲν δανείσαμε, ἀνέκραξεν ὀδυρόμενος ὁ ἐπίπλουτος Γαλαντοήγλου· δὲν μοῦ δόσατε εἰκοσιπέντε, νὰ, ἐγὼ νὰ σᾶς πάρω χίλια.

— Καὶ νὰ ἰδοῦμε ἦσαν τότε; μὴ ποτὲ ὁ τοῦρκος νὰ μὴ ζητήσῃ τουλάχιστον τὰ διπλά; ἐξέφρασεν ὁ ἔμφρων Χατζ' - Ἀντών.

— Ὅχι, ἦσαν, καὶ περισσότερα ἀκόμη, ὑπεστήριξεν ἀπλήστως ὁ Ἀλτούνογλου· ἐγὼ ποῦ βγήκα τελευταῖος, εἶδα καὶ ὁ ταβλὰς ἦταν γεμάτος.

— Καλὲ, μὴν ἀκοῦς, πόσα πέρνει ἕνας ταβλὰς, ὅσο καὶ νὰ τὸν γεμίσης, μάλιστα διακόσια γρόσια χωρεῖ, ἀντέκρουσεν ὁ εὐδύμων Ἀγασί.

— Οὐτὸ ποσὸν δὲν ἦσαν. Πόσοι εἴθε ὅλοι; τὸ πολὺ ἐκατὸν γρόσια.... Ὑπελόγησεν ὁ Ἅγιος Νεοκαισαρείας. Καὶ διὰ νὰ μὴ δανείσητε εἰκοσι πέντε γρόσια σ' ἕνα πτωχὸ παιδί, ἀναγκάζεσθε σήμερον νὰ πληρώσητε χίλια εἰς τοὺς τούρκους.

— Καὶ τί δὲν μᾶς ἔκαμε, δεσπότη μου, καὶ τί δὲν μᾶς ἔκαμε ἀκόμα! θεωρήσας κατάλληλον τὴν στιγμήν, εἶπεν ὁ Ἀλτούνογλου, καὶ λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε διὰ μακρῶν τὰ κατὰ τοῦ Βελβελέ πασάων των, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ δεσπότης ἀπήντα χαλαρῶς:

— Ἐχετε δίκαιον, τσορματζήδες, ἀλλὰ τί νὰ κάμῃς, εἶνε σερπετὸς νέος· ὅταν ἡλικιωθῇ θὰ σωφρονισθῇ βέβαια. Τώρα τί ἡμπερεῖ νὰ κάμῃ κανεὶς.

— Πρέπει νὰ τὸν βάλουμε στὸν φάλαγγα, προέτεινεν ὁ ταμίας.

— Καὶ τολμᾷς νὰ πιασθῇς μαζὺ του; ἂν τουρκέψῃ, τί θὰ κάμῃς; Ἐσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ φιλότιμος Σινέκογλου. Τοῦ κάκου θὰ προσβληθῇ ἡ ἐκκλησία, καὶ θὰ γίνῃ κακὸ παράδειγμα στοὺς τσαπκῆνες. Ἀφῆσε ποῦ θὰ χυθῇ καὶ μιὰ ψυχὴ...

— Τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα εἶνε, νὰ τὸν ἀλυτσοδέσωμεν καὶ νὰ τὸν στελιώμεν εἰς τὴν πόλιν, στὸν ἱπλικ-χανά, συνεβούλευσεν ὁ Ἀλτούνογλου.

— Καλὰ, μ' ἂν τὸν εὕρῃς. Γιὰ τὴν πῆρε καὶ τὸ δικό μου τ' ἄλογο, καὶ ποῦ νὰ μοῦ τὸ φέρῃ; Πᾶω ρωτῶ τὴν μάνα του, καὶ μοῦ λέει πῶς πῆγε στὸ Χαλέπι, ἐπληροφόρησεν αὖθις ὁ ἐξέδελος.

— Ἡ ὥρα εἶνε περασμένη, διέκοψε τότε ἐξάγων τοῦ κόλπου του ὀγκῶδες ὠρολόγιον καὶ συμβουλευόμενος αὐτὸ, ὁ Χατζ' Ἀντών. Καὶ πράγματι, ἦτο καιρὸς νὰ διαλυθῶσι. Τὸ συμβούλιον εἶχεν ἐργασθῇ ἐπὶ δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν. Διελύθη λοιπὸν, τοῦ ἀρχιερέως ἐπιφορτισαντος εἰς τὸν Εὐθυμίστογλου τὸν μετὰ τοῦ Κελ-Χαλὶλ συμβιβασμὸν, ὅστις καὶ ἐγένετο, τῆς ἐκκλησίας πληρωτάσης μόνον ὅσα ἡδυνήθη νὰ περιλάβῃ ὑπερχειλίζων ὁ ταβλὰς, ἥτοι διακόσια γρόσια.

Γ'.

Παρήλθον τρεῖς μῆνες. Ὁ Ἀγασί ἦτο ἤδη ἀπηλπισμένος περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἐξαδέλφου του, ἡ δὲ χήρα τοῦ πατσατζή-Εὐτὰς Σιμέλα, ἤθελε πρὸ πολλοῦ κάμει τὸ μνημέσουν τοῦ ἀπολεσθέντος υἱοῦ της, ἂν δὲν ἐκωλύετο ὑπὸ τῆς πενίας, μὴ ἐπιτροπούσης αὐτῇ νὰ σφάξῃ τὸν ἀπαιτούμενον βιὸν διὰ διὰ τὴν λεγομένην μακαρίτῃ ἔθιμον παρσμεῖναν ἐκ τῶν χρόνων τῆς εἰδωλολατρίας, καὶ διασωζόμενον παρὰ τοῖς ἑλλησι τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅπερ ὁ Πλούταρχος ὀνομάζει αἰμακουρίαν (1). Ἐσκέπτετο, ἂν εἰς πετεινὸς ἡδύνατο νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν βουνιδιότι ἡ τάλαινα μήτηρ καὶ ὁ ἀτυχὴς ἐξαδέλφος, ἐγνώριζον ὅτι ἡ ὁδὸς τοῦ Χαλεπίου, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη τότε ἐν Τουρκίᾳ, ἦγον πολλῶ ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον εἰς τὸν ἄδην ἢ εἰς τὸν πρὸς ὃν δρον.

Ἀλλὰ πρῶτον τινα, μόλις αἱ νυκτερινὰ κιγκλίδες τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἤρθησαν ὑπὸ τῶν γενιτσαρῶν, εἰσήρχετο εἰς τὴν Σεβάστειαν ὁ ντελῆ-Γιορδάν, καταστολιστός, ἐπὶ λαμπροῦ ἀραβικοῦ ἵππου, κεκοσμημένου μὲ πλουσίους χαλινούς καὶ λαμπρὸν ἐφίππιον, σύρων κατόπιν του τὸν ἰσχνὸν ἵππον τοῦ ἐξαδέλφου του, καὶ ἔχων ἐν τῷ κόλπῳ τεσσαράκοντα κεσέ-αχταέδες, ἥτοι 20 χιλ. γρόσια.

Πρῶτος γνώριμος, ὃν συνήντησεν ἐπιστρέφων ἐκ Χαλεπίου, ὑπῆρξεν ὁ Κελ-Χαλὶλ, δρομαῖος τρέχων.

— Εἰ Χαλίλαγα! ἔκραξε πρὸς αὐτὸν θαρραλέως, σταματήσας, χωρὶς νὰ φροντῇ νὰ ἀφιππεύσῃ, ὡς ὤφειλε· μὲ γνωρίζεις;

— Καθάλα εἰ, Βελβελέ; Πῶς δὲν σὲ γνωρίζω; Ἀλλὴν ἡμέραν ὅμως λογαριαζόμεθα, διότι ἔμεινα ὀπίσω καὶ οἱ σύντροφοί μου μὲ περιμένουν εἰς τὸ κονάκι. Καὶ ἐξηκολούθησε τρέχων.

— Μὴ πηγαίνης, ἂν θέλῃς τὸ καλὸν σου, Χαλὶλ-αγᾶ, ἐφώνησεν ὁ Βελβελέ· πέρασα τώρα ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἤκουσα πυροβολισμούς· ἕνας ζαπτιὲς μοῦ εἶπε, πῶς ἦλθε φερμάνι ἀπὸ τὸν Σουλτάνο, καὶ σκοτώσαν τοὺς γενιτσαρούς· δι' αὐτὸ σὲ προσκαλοῦν, μὴ πηγαίνης.

Ὁ γενίτσαρος ἐτόξευσε βλασφημίαν καὶ σταματήσας: «Τί λέγεις ἄπιστε;» ἐφέλλιεν ὠχρίων.

— Τὴν ἀλήθειαν· σήμερον φονεύουν τοὺς γενιτσαρούς εἰς ὅλον τὸ κράτος· τὸ ἔμαθα ἐμπιστευτικῶς καὶ σὲ τὸ λέγω, διότι εἶμαι ἀρχαῖος φίλος καὶ μὲ ὠφέλησες ἄλλοτε.

— Ἀλήθεια! Κἀτὶ πλούσιον σὲ βλέπω Βελβελέ; δόσε μοι τὸ ἀλογό σου νὰ φύγω, εἶπεν ὁ φιλέρπαγος γενίτσαρος, πλησιάζων καὶ θωπεύων τὸν ἵππον τοῦ χριστιανοῦ.

— Ὅχι, τὸ ἔγω δι' ἐμὲ, καὶ τὸ ἄλλο εἶνε δανεικόν, ἀπήντησεν ὁ νεκρίας, οὗ τὸ πρόφην θάρρος εἶχε ριζώσει ἔτι βαθύτερον ἡ συναίσθησις τοῦ πλούτου.

Ὁ γενίτσαρος, ἀτυχεῖς εἰς τὴν ἄρνησιν, τὸν θεώρησεν ἀπειλητικῶς. Ὁ Βελβελές ἔθεσε μειδιῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ζώνης του, ὅπου ὑπὸ τὸν περικτὸν ζωστήρα του προέβαλλον ἐπίχρυσα ὄπλα, δηλῶν οὕτως εἰς τὸν Κελ-Χαλὶλ, ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν νὰ ὑπεραπίσῃ αὐτόν.

— Ἀπιστε! εἶνε ἀπηγορευμένον νὰ ὀπλοφορῇς! ἐβρυχήθη ἄγριως ὁ σκοτεινὸς γενίτσαρος.

— Καὶ σὺ, μπαῖρα, μάτ' ἀγᾶ, φαίνεται ὅτι λησμονεῖς, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ζῇς σήμερον! ἀπήντησε γελῶν ὁ Βελβελές.

— «Α! εἶσαι παληκάρι, τρέπων τὴν ἀπειλήν εἰς ἀστεϊότητα, εἶπεν ὁ ὑπὸ μόνῃς τῆς κακῆς εἰδήσεως ἐξασθενήσας τοῦρκος. Θὰ υπάγω νὰ ἰδῶ, καὶ ἂν μὲ λέγῃς ψεύματα...» Καὶ ἀπῆλθε· μετὰ προφυλάξεως, διανοούμενος τὰ ὅσα ἀπὸ ἡμερῶν εἶχε παρατηρήσει ὑποπτα κινήματα παρὰ ταῖς ἀρχαῖς.

Φαντάζεται τις τὴν χαρὰν τῆς Σιμέλας, ἥτις ἔσφαξε πλεόν τὸν πετεινόν της, πρὸς ἐόρτασιν τῆς εὐτυχούς ἐπανόδου τοῦ ἀγαπητοῦ της Γιορδίκ, ὡς θωπευτικῶς τὸν ἀπεκάλει, καὶ τοῦ ἐξαδέλφου του Ἀγασί, μεθ' οὗ ἀδελφικῶς ὁ ἀγαθὸς Βελβελές ἐμοιράσθη τὰς εἰκοσι χιλιάδας, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε φέρει ὅμοια τῶν ἰδικῶν του ἐφίππια καὶ ὄπλα.

(1) Βίος Ἀριστείδου παραγρ. 21.

Ὡς ἀστραπή διεδόθη ἀνὰ τὴν πόλιν ἡ εἰδήσις τοῦ ἀνελπίστου πλούτου τοῦ ντελῆ-Γιορδάν, ἅμα ὡς ἐπλήρωσε τὴν ἐξ αἰτίας του γενομένην ζημίαν τῆς ἐκκλησίας. Καί εἰς περὶ αὐτοῦ ἐτέλεσε τὴν κυριακὴν ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίτου πατσατζῆ-Εὐτάς, πατρός του, εἰς δὲ συνέρρευσεν ἀμνησιακῶς συμπάσα ἡ χριστιανικὴ κοινότης, ἥτις, λησμονήσασα τὸν παραξίαν ντελῆ-Γιορδάν, συνεχάρη ἡδὴ ἀνευθυριάστως διὰ τὴν αἰσίαν ἀριζίν του τὸν Γιορδίκ-τοσροπατζῆ, πικρῶς μειδιῶντα διὰ τὴν μεταβολήν, καὶ ἀποδίδοντα αὐτὴν οὐχὶ ἀλόγως, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἐνὸς ἐλάστου, ὅπως ἀποκτήσῃ αὐτὸν γαμβρόν. Δότι, μεταξύ κοινότητος τεσσαράκοντα μόνον οἰκογενειῶν, οἱ πλούτιοι, δι' ἄλλεπαλλήλων δεσμῶν συγγενείας συνδεδεμένοι ὄντες, ἠναγκάζοντο νὰ λαμβάνωσι συνήθως γαμβροὺς πτωχοὺς, καὶ διὰ τὸ ἀνελπίστον ἀποκτήμα δ' ἐκ πτωχῶν, καὶ ἐπομένως μὴ συγγενῆς, πλούσιος καὶ νουνεχῆς Γιορδίκ-τοσροπατζῆς.

Ἄλλ' ὁ νουνεχῆς Γιορδίκ-τοσροπατζῆς, ὅσον καὶ ἂν μετεβλήθη, παρέμενε κατὰ βίβλος ντελῆ-Γιορδάν. Διετήρει μνησικακίαν ἐναντίον των. Οἱ πλούσιοι ἦσαν ἐγωῖσται καὶ πλεονέκται, οἱ πτωχοὶ χαμερπεῖς κόλακες. Οὐδένα ἐξ αὐτῶν εἶχε διάθεσιν ν' ἀποκαλέσῃ πενθερόν. Ἄλλ' ἔπρεπε καὶ νὰ νυμφευθῇ, ἀφοῦ τιποτέ ἄλλο δὲν τοῦ ἔλειπεν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ συζευχθῇ ἄλλοδαπῇ, ἐκ τινος πλησιοχώρου πόλεως. Προηγούμενως ὅμως, ὥφειλε νὰ προετοιμασθῇ διὰ τὸν ἔγγαμον βίον, ἀγοράζων μίαν οἰκίαν.

Παρὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐπωλεῖτο μία· ὁ Γιορδίκ-τοσροπατζῆς δὲν ὄκνησε μετέθι ἀμέσως νὰ τὴν ἴδῃ, καὶ ἀφοῦ περιῆλθεν αὐτὴν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ δῶμα, ὅπως γνωρίσῃ ἂν εἶχε καὶ τὴν θεὰν εὐάρεστον.

Καὶ τῷ ἐφάνη θαυμασία. Ἀπέναντι αὐτοῦ ἐξετείνετο τὸ εὐρὺ δῶμα τῆς οἰκίας τοῦ ἀρμενίου Τορὸς, μὲ τὰ ἐπὶ τῶν σχοινίων κρεμάμενα ἄρτι πλυθέντα ἀσπρόρουχα, τὰ ὅποια ἤπλωνεν ἄφ' ἐνὸς ἡ περικαλλῆς Οὐσκουῆ, μὲ τὸν ἰδρωτὰ ρέοντα ἐπὶ τῆς μικρᾶς μελαγχροίνης μορφῆς της, καταπερφόρου ἐκ τοῦ κόπου, μὲ τὰς ἀνεστραμμένας μέχρις ὥμων χειρίδας της, καταλιπούσας γυμνοὺς τοὺς ὕμους ἐπὶ καὶ ἀποστάζοντας ὑδατοὺς στρογγύλους βραχίονάς της, κεκοσμημένους διὰ πλατέων χρυσῶν ψελλίων· μὲ τὴν μακρὰν καταμέλαιναν κόμην της, διηρημένην εἰς τεσσαράκοντα λεπτὰ πλεξίδια, δεδεμένα διὰ χρυσῶν νημάτων καὶ παίζοντα ἐπὶ τῶν νώτων της μετὰ τῶν μεταξίνων θυσάνων τοῦ φεσίτου της, κεκαλυμμένου κατὰ τὴν κορυφὴν καὶ τὸ μέτωπον ὑπὸ φλωρίῳ· μὲ τὸν ραδιόν τῆς ἀνάστημα, περιεκελισμένον ἐντὸς στενοτάτης κιτρίνης ἐσθῆτος, διανοιγομένης ἐκατέρωθεν μέχρι τῆς ὀψύος καὶ ἀποκαλυπτοῦσας πλατεῖαν ἐρυθρὰν περισκελίδαν.

«Τόσον ὠραία ὥφειλε νὰ ᾔην ἡ σύζυγός μου!» ἐσκέπτετο ὁ Γιορδίκ-τοσροπατζῆς, θεώμενος μετὰ θαυμασμοῦ τὸ ἐπίχαρι πλῆγμα.

Ἡ παρουσία ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι δωματος εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς φιλέργου νεάνιδος, ἥτις, ἔστρεψε τὸ γοητευτικὸν παμμέλαν βλέμμα της καὶ τὸν ἀνεγνώρισε.

Ὁ Βελθελὲς, ἐπ' αὐτοφώρῳ καταληφθεὶς εἰς τὴν ἀπρεπῆ διὰ νέον θέσιν τοῦ βλέπειν νεάνιδα, ἐγένετο καταπρόρρυπος, πιστεύσας ὅτι θὰ τὴν ἔτρεπεν εἰς αἰδήμονα φυγὴν. Πλὴν, παρὰ πᾶσαν προσέκλειαν, ἡ Οὐσκουῆ, στρέψασα ἀλλαχότε ὅπως ἀποκρύψῃ τὸ μείδιμα ὅπερ συνέσκα τὸ χαοῖέστατον στόμα της, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ γνωστοῦ συμβάντος της πρώτας τοῦ παρελθόντος Πάσχας, ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν της εὐλύγιστος καὶ θελκτικῇ.

Ὁ ντελῆ Γιορδάν, εὖρε τὴν οἰκίαν κατὰ πάντα ἀναποκρινόμενην πρὸς τὰς ἐπιθυμίας του· μόνον, ὅτι δὲν ἦτο ἀσκετὰ εὐθηρὴ 1200 γρόσια ἦσαν ἐλόκληρος παρουσία, πλὴν τὴν ἐσθ' αἰμαίνε διὰ τοσροπατῆν ἔχοντα δέκα χιλιάδας·

Μετ' ὀλίγον, εἰς τὴν νέαν κατοικίαν τοῦ Γιορδίκ τοσροπατζῆ ἐθαύρισε ἄκρα εὐτυχία. Ἡ τῶς τότε ἀτυχὲς γῆρα τοῦ πατσατζῆ-Εὐτάς, ἡ νυχθημερὸν ὑφαίνουσα πρὸς διατήρησιν ἐαυτῆς καὶ τοῦ ὄρανοῦ της, τώρα, ἀσχολουμένη ἀδία ὅπως περὶ τὰ ἄφθονα μαγειρέματα, μόλις ἐλάμβανε καιρὸν νὰ ἐπισκέπτηται ἐνίοτε τὸ ὑφαντήριόν της, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ἀντὶ τοῦ ξένου νήματος, ἔστλιβε τανῦν ἢ μετάξα, δι' ἧς κατεσκεύαζε τὰ προικῶα ὑποκάμιστα τοῦ υἱοῦ της Γιορδίκ τοσροπατζῆ, τὰ ὅποια κατ' ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς, θὰ συνετελούντο ἐν τῷ

διαστήματι δύο ἐτῶν, ὅτε καὶ θὰ ἡλικιοῦντο, αὐτὸς τε καὶ ἡ δεκαεὶς νύμφη, ἣν ἡ καλὴ χήρα εἰς λογαριασμόν του ἐπωφθαλμία· διότι, δὲν ἐφοβεῖτο μὴ βιασθῇ παρ' ὤραν, γινώσκουσα πόσον ἦτο σεμνός· τώρα μάλιστα, ὅτε προσηλώθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν γραμμάτων, ἄπερ ἡ μέχρι τοῦδε ζωηρότης του δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ μάθῃ.

Καὶ πραγματικῶς, ἦτο ἀξιεπαινος ὁ πρὸς τὴν παιδείαν ζῆλος τοῦ νεανίου, ὅστις, λαμβάνων τακτικὰ καθ' ἐκάστην πρωίαν μάθημα παρὰ τοῦ ἱερέως, ἐκτελοῦντος ἅμα καὶ γρήθ δημοδιδασκάλου, ἀπεσώρετο εἰς τὸ δῶμα, ὅπως ἐν μονώσει μελετήσῃ αὐτό· ἐνῷ ἄφ' ἐτέρου, ἐξ ἀπλῆς βεβαιῶς συμπτώσεως, ἡ φιλόπονος θυγάτηρ τοῦ Τορὸς ἀγπάρ, ἐξετέλει, διὰ τὸ εὐάρετον ἴσως τῆς τεποθεσίας, ἐπὶ τοῦ δωματος ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας της. Ἐκεῖ ἡτοίμαζε πάντα τὰ τοῦ χειμῶνος τρόφιμα· ἐκεῖ ἐκαθάριζε τὸν διὰ πληγούρι σῖτον, καὶ ἀνέλεγε τὰ χρωματιστὰ φασόλια ἐκ μέσος τῶν λευκῶν, ὅπως καταστήσῃ αὐτὰ ὁμοιοχρὰ καὶ ἄξια τῆς ἀνδρικῆς τραπέζης, τῶν πολυχρόων προωρισμένων διὰ τὸν ταπεινὸν γυναικεῖον στόμαχον. Ἐκεῖ, τέλος, ἐστίλβονε δι' ἄμμου τὰ πολυτίμητα χαλκὰ ἄγγεα τῆς πλουσίας οἰκίας, καὶ ἀνερχομένη ἔβλεπε τὸ δῶμα τῆς οἰκίας τοῦ Γιορδίκ τοσροπατζῆ, ἔβλε οὗτος ἐσχυρμένος μετ' ἐπιμελοῦς προσηλώσεως ἐπὶ τῆς φυλλάδατος, ἔθραυε τὴν κεφαλὴν, ὅπως ἐξεύρῃ τρόπον νὰ συμβιβάσῃ τὴν διαφορὰν τῶν δύο θρησκειῶν, καὶ νυμφευθῇ τὴν χαριστάτην του γείτονα.

Ἦνεν ἀληθές, ὅτι κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχε τοιοῦτους διαλογισμούς· ἀλλ' ἡ καθημερινὴ συμβίσις, οὗτος εἰπεῖν μετὰ τῆς καλῆς κόρης, εἰ καὶ ἐντελῶς σιωπηλῇ, τὸν ὑπέβαλλεν εἰς ἄλλας ἐξεις καὶ διαλογισμούς. Ἡ κατὰ δεκαπενθημερίαν διήμερος ἀπουσία αὐτῆς εἰς τὸ κοσκίνισμα, ζύμωμα καὶ φούρνιασμα τοῦ οἰκογενειακοῦ ἄρτου, αἵτινα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μετακομίσθωσιν εἰς τὸ δῶμα, ἀλλ' οὕτε καὶ νὰ διαρκέσωσιν ὀλίγας μόνον ὥρας, τὸν ἀπῆλπιζε. Καὶ εὗρισκε μὲν ἐκεῖνη ἐν τῷ μεταξὺ ὀλιγόστιμον εὐκαιρίαν, ὅπως ἀπλόσῃ κανὲν μάντρον νὰ στεγνώσῃ, ἢ σπρώσῃ τὸ δῶμα. ἀλλὰ τί ἐσήμαινεν τόσον βραχεῖα παρουσία, παραβαλλομένη πρὸς ἀπουσίαν ἡμερῶν ἐλοκλήρων, ἃς οὗτος διήρχετο ἐπὶ τοῦ δωματος ἐν ἀσφυκτικῇ μονώσει;

Ἦτο ἀνυπόφορον! Κάθε δεκαπέντε ἡμέρας αὐτὸ τὸ βάσανον θὰ εἶχε;

Ἐπρεπεν ὅσον τάχιστα νὰ ἐξομαλίσθῃ τὸ τοιοῦτο· καὶ τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον εἶχεν ἀκούσει τὸν προσεγγίζοντα της μετὰ καλλίστου τινος νέου ἀρμενίου, πρὸς ὃν ὁ Τορὸς ἀγπάρ ἠσθάνετο μενίστην στοργήν· πλὴν δὲν εἶπετο ἐκ τούτου ὅτι καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπίσης τὸν ἠγάπα.

Ἀναντηρῶτος, ὁ Κεθὼρ ἦτο νέος ἀνεκτίμητος καὶ ἐδόχου κάλλους· ἀλλὰ μὴ καὶ αὐτὸς ὁ Γιορδάν ἦτο ἀσχημὸς· ξανθὸς ὦν καὶ κυανόφθαλμος, δὲν ἠδύνατο μὲν νὰ καυχήθῃ ὅτι εἶχε τὰς πλατεῖας καὶ μελαίνας ἐκείνου ὄφρεϊς, τὰς ἐνθεν μὲν ἐνομένους κατὰ τὸν ἀρμενικὸν τύπον, καὶ κατεργασμένας σχεδὸν ἐξ ἑαυτοῦ τοῦ ἄκρου τῆς στρογγύλης αὐτοῦ ρινός, ἐνθεν δὲ ἐκτεταμένους ἐπὶ τῶν κροτάφων, μέχρι τῆς κόμης, οὗτε τὰς παρὰ τὴν παρειὰς καὶ τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς του, πλὴν ἦτο καὶ αὐτὸς λευκός, καὶ ἐπὶ τέλει, ἄλλη ἡ καλλονὴ καὶ ἄλλη ἡ χάρις· τόσον ἐλαφρῶς κρίνει συνήθως ἡ νεότης! Πιθανώτατον ἡ Οὐσκουῆ νὰ ἐκλινε μᾶλλον ὑπὲρ τῆς χάριτος.

Ἐν, ἀνερχομένη ἐπὶ τοῦ δωματος, οὐδὲ βλέμματός ποτε τὸν ἤξιον, τοῦτο βεβαιῶς προήρχετο ἐκ τῆς παρθενικῆς της σεμνότητος· διότι, ὅταν κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ δωματος τοῦ Τορὸς τοσροπατζῆ, ὁ μνηστὴρ αὐτῆς ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψίν του, ἐκεῖνη ἔμεινε διαρκῶς εἰς τὸ δῶμα, καὶ δὲν μετέθι ὅπως τὸν ἴδῃ διὰ τὸν ὅπῃ τῶν κλειθρῶν, ὡς θὰ ἔπρατε πᾶτα ἄλλη εἰς τὴν θέσιν της, ἐὰν ἡγάπα πράγματι τὸν μνηστῆρά της· οὐτε ἐφρόντισε ν' ἀνιῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην αὐτὴ τὴν θύραν εἰς τοὺς εἰσερχομένους, ἵνα ἐκ τύχης ἐλθῇ ἀνείη καὶ εἰς ἐκεῖνον—πράγμα συμβαῖνον γενικῶς εἰς ὅλας τὰς μνηστὰς, δραπετομένας τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης περιτάσεως διὰ νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τοὺς μελλονόμενους των, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὀφείλουσιν αὐστηρῶς νὰ κρύπτανται, κατὰ τὸ ἔθος.

Ὅλα ταῦτα δὲν ἦσαν λίαν ἐνθαρυντικά;

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ